

Allehelgensdag 2019, Asbjørn Hjorthaug (ELBK)

Tekster: Salme 1, 5 Mos 33:1-3, Åp. 7:2-17, Mat 5:1-12, II Mat 5:13-16

Allehelgensdag er en lys dag i en mørk årstid. Det er en gammel høytidsdag som ble feiret 1. november, men reformatorene var skeptiske til å beholde den dagen siden den var forbundet med så mye misbruk. Den katolske kirke lærte at enhver blir salig gjennom tro og gjerninger og helgener av ulike slag kommer dem til hjelp. I vår tid har allehelgensdag blitt dagen da det tenkes lys på gravene og en minnes sine kjære som har gått bort. Men hovedtema denne dagen er ikke de døde, men de levende. Salige er.. hørte vi. Det handler om de som lever i dag og tror på Jesus Kristus.

"Dere er jordens salt! Dere er verdens Lys!"

Disiplene hadde tidligere fått høre at de var salige. Den som er salig, er også samtidig jordens salt og verdens lys. Verden trenger både lys og salt. Uten salt ville mat råtne og bli ubrukkelig. Uten lys har vi bare mørke. Lyset er en forutsetning for alt liv. Mørke er bilde på døden. Verden lever i mørket og kan ikke av seg selv se eller forstå eller fatte evangeliet. I epistelteksten hørte vi om alle de som er kommet ut av den store trengselen. Det er et annet ord for mørke. Når Jesus kom, så sier Johannes: «I ham var liv, og livet var menneskenes lys. Og lyset skinner i mørket, men mørket tok ikke imot det.» Joh 1,4f.

Men ut av dette mørket kommer det en stor skare som ingen kan telle. Skriften kaller denne skare for Guds hellige. Fra 5 Mosebok hørte vi: «I lysglans kom han fra Paran-fjellet med titusener av hellige, som strømmet fram på hans høyre side.» Fra Åpenbarings boken hørte vi: «Deretter så jeg en skare så stor at ingen kunne telle den, av alle nasjoner og stammer, av alle folk og tungemål.»

Tankene går med engang til meg selv: Mon tro om jeg er med i denne store skaren?

Tankene går videre til hver enkelt av dere: Vil dere være med her ved Lammets trone?

Tankene går til alle våre, familie og venner. Vil de være en del av flokken?

Bønneemnene er mange. Bare Gud kjenner til svarene.

Verden trenger lys. Det å være i verden kan synes forlokkende. Når kristne beskrives ved at det er de som er kommet ut av den store trengselen. Det koster å være en kristen. Verden vil ikke vite noe av sann kristendom og ser kristne som alt annet enn lys. Verden betrakter oss som konservative mørkemenn og alt annet enn lys og glede. Vi snakker om forfølgelser enten det er av fysisk eller psykisk art. Det koster å være en bekjennende kristen og tilhøre en bekjennelseskirke. Det kan koste vennskap, det kan koste familieband, det kan koste smerte over det å være alene og forlatt Men det en taper er lite mot det som vinnes: Det evige livet. «Dere er verdens lys! En by som ligger på et fjell, kan ikke skjules. Og når en tenner et lys, setter en det ikke under et kar, men i en stake, så det lyser for alle i huset. Slik skal også deres lys skinne for menneskene, så de kan se de gode gjerninger dere gjør, og prise deres Far i himmelen!» Matt 5,14f

Byen på fjellet er Sion, Guds by. Det var Jerusalem i Den gamle pakt. I den nye pakten er det den hellige alminnelige kirke som vi bekjenner i tredje trosartikkel. Men denne kirken er skjult. Guds rike er inne i oss. Det er bare Gud som vet om hvem som er med i denne kirken og eier troen på Jesus Kristus. Kirken i verden er den kristne menighet, de troendes forsamling. Kirken er godt synlig for alle. Den har sine tydelige kjennetegn: evangeliets lære og sakramentenes rette bruk. Kirken er en bekjennende kirke, en bekjennelseskirke fordi dens medlemmer bekjenner Kristus og hans lære i ord og handling. Når menigheten samles til gudstjeneste og messe, når de hører ordet, når de leser trosbekjennelsen, når de lovsynger Kristus som sin Gud og frelser og bruker sakramentet, så er det en bekjennelse til Kristus. Om det bare er to eller tre som samles, så kan dette ikke skjules. Når kirkens medlemmer bekjenner Kristus, er de også verdens lys. Vi er Kristi vitnesbyrd i verden. Det skjer ikke bare gjennom at vi direkte forteller andre om Jesus, men også gjennom vårt forhold til vår neste. En kristen kan ikke annet enn være et lys i verden forde en er hellig i Jesus Kristus. «Vi elsker fordi han elsket oss først.» 1Joh 4,19. Imidlertid blir vi minnet om at en faktisk sette lyset inn under et kar, slik at den ikke lyser for andre. Da vil lyset fort slokne ut av mangel på oksygen. Da dør vi som kristne. Det skjer når vi ikke får tilgang på nådens midler, ord og sakrament som troen og vårt åndelige liv er avhengig av.

Jesus sier om seg selv at han er verdens lys. Dette lyset kan ikke menneskene se av seg selv fordi vi av naturen er blinde. Vi trenger som den blinde, å få øynene åpnet av Jesus selv. Det er bare Jesus som kan gi oss troen slik at vi ser lyset og selv blir lysets barn som kan skinne for andre. Guds barn holder seg til Guds ord slik at lyset kan skinne klart: «Alle hans hellige er i hans hånd. De setter seg ved dine føtter og tar imot av dine ord.» (5. Mos 33,3)

En kristen er også jorden salt. Salt spres utover maten slik at den skal smake bedre og holde seg. På samme måten skal vi kristne ut i verden blant verdens mennesker. Vi skal ikke skille oss ut fra verden i egne gettoer. Det er i verden vi har fått oppdraget å forkynne evangeliet for alle mennesker. Og i epistelteksten

hørte vi om de som var kledd i hvite kapper. De var kommet ut fra verden, fra den store trengsel. De kristen vil ved sin tilstedeværelse være en konstant dårlig samvittighet for de som vil leve på tvers av Guds bud. Det er et utslag av dette at en stadig kan høre kraftige politiske utsagn om de kristne i for eksempel homofilisaken. En sier at kirken har homofobi, men sannheten er at vi som kristne forsvare vår tro og det rammer samvittighetene. Vi er jordens salt. Derfor er det viktig å bekjenne klart. Salt svir i sår og det kan skape raseri og hat.

I verden, men ikke av verden.

Jesus underviser sine disipler gjentatte ganger at de ikke er av verden, men samtidig så er de i verden. Verden er fiendtlig innstilt overfor Gud og Guds ord. Vi må overhøre hver dag at de trakasserer Guds ord, men i menigheten skal ikke synd tolleres. Der skal verdens levesett renses ut. All åpenbar synd og falsk lære skal renses ut. «Det jeg mente, var at dere ikke skal omgås en som går for å være en kristen bror, men lever i hor eller er pengegrisk, dyrker avguder, er en spotter, en drukkenbolt eller en ransmann. Et slikt menneske skal dere heller ikke spise sammen med.» 1.Kor 5;8 Men for at det ikke skal oppstå noen misforståelse så sier Paulus videre: «Jeg skrev i brevet til dere at dere ikke skal ha noe å gjøre med folk som lever i hor. Jeg mente ikke alle i denne verden som driver hor eller som er pengegriske, ransmenn eller avgudsdyrkere. Da måtte dere jo gå ut av verden.» Dette betyr at vi i verdslige sammenhenger må være sammen med mennesker som ikke deler vår tro, som ikke lever etter Guds bud og vilje. Det gjelder våre naboer, vår familie, på arbeidet, på skolen osv. Vi må daglig være sammen med verdslige mennesker, spise sammen med dem, samarbeide med dem m.m. Jeg er et levende Kristus-vitnesbyrd i denne verden.

Jesus sier jo også: Gå ut i all verden og forkynn evangeliet. Men skulle verdens lover ha meg til å handle imot Guds bud, så må det være slik for en kristen at en skal lyde Gud mer enn mennesker. Det gjorde apostlene, og en etter en måtte bøte med livet for dette. Vi ser dessverre hvordan samfunnets lover i større og større grad setter seg over Guds lov. En kristen er først og fremst forpliktet på Guds Ord. Når Jesu disipler er jordens salt, så lyder de Guds ord mer enn mennesker.

De som forsvare og bekjenner en annen lære enn det Guds ord sier vi skal bekjenne, skal vi ta avstand i fra og ikke praktiserer fellesskap med. Dersom vi lar verden undervise oss om hva kristendom er, dersom vi lar falsk lære få stå side om side med den rene bekjennelsen, så vil saltet miste sin kraft. «Dere er jordens salt! Men om saltet mister sin kraft, kan det da bli til salt igjen? Det duger ikke lenger til noe, men kastes ut og trækkes ned av menneskene.» Jesus advarer sterkt imot fariseernes lære. Han kaller det for en surdeig som sprer seg til hele deigen om den ikke blir renses ut. Paulus advarer imot gjerningslæren som blandes sammen med evangeliet. Da innskrenker en evangeliet, og den frie nåden begrenses ved at en setter til betingelser. Nåden er gratis. Den skal alltid forkynnes som den frie nåden den er. Når et menneske møter evangeliet skapes det tro og nytt liv, dersom Gud vil. Der den frie nåden blir pakket inn i hva vi skal gjøre, bestemme, ville osv. Der mister saltet sin kraft.

Hva har så dette med Alle Helgens dag? Handler ikke denne dagen først og fremst om de som er gått foran oss inn i himmelen? Det er en misforståelse at denne dagen først og fremst er "alle dødes dag". Vi feirer i dag Alle Helgens dag dvs. alle som tror på Jesus Kristus - samtidig som vi tar med i betraktningen alle de som har nådd fram til målet. De som har gått foran oss og som har stridt den gode strid og er hjemme hos Herren. Samtidig skal denne dagen få oss til å se fram mot det målet: Den himmelske herlighet som venter oss og gjør at vi her nede er fulle av lengsel og forventninger.

Tekstene beskriver jo akkurat dette: «Salige er» og «Dere er». Det handler om i dag. Ingen blir salige i himmelen uten å være det her på jorden. "Salige er de som er fattige i seg selv, for himmelriket er deres. Salige er de rene av hjertet for de skal se Gud.» Å være salig er å være lykkelig i ordets dypeste forstand. I GT brukes ordet ofte om de som tror på Gud. I NT er dette den glede som følger av frelsen. «Ja, salige er dere når de for min skyld håner og forfølger dere, lyver på dere og snakker ondt om dere på alle vis. Gled og fryd dere, for stor er den lønn dere har i himmelen.»

Så er "Alle Helgens dag" til oss alle og for oss alle som tror. Vi har et mål i vente. Hit har mange kommet før oss. Himmelen og saligheten er ikke noe vi får en gang når vi dør.

Salige blir vi her nede gjennom troen på Jesus Kristus.

Men Jesus har et oppdrag til oss her mens vi er i denne verden. Vi skal ikke gå og drømme oss bort og la tiden drive. Vi har et oppdrag for om mulig at flere kan høre og tro dette herlige evangelium. Derfor sier han «Dere er jordens salt. Dere er jordens lys.»

Bergprekenen tar opp mange temaer om hvordan vi skal leve som kristne i denne verden slik at vi med vårt liv og vår ferd kan leve som kristne, leve ut bekjennelsen slik at flere kan se Guds gode gjerning og komme til tro og prise hans navn.

Amen.